International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJSR 2015; 1(1): 19-21
© 2015 IJKS
www.kannadajournal.com
Received: 19-06-2015
Accepted: 19-07-2015

Smt.Janaki Hosur
Physical Director,
Godutai Doddappa Appa Degree College for Women.
S.B.Temple Road, Brahampur,
Kalaburagi-585103.

Correspondence:
Smt. Janaki Hosur
Physical Director,
Godutai Doddappa Appa Degree College for Women,
S.B.Temple Road, Brahampur,
Kalaburagi-585103.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳು

Smt. Janaki Hosur.

ಪೀಠಿಕೆ:

ಪುರಾಣ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಅರ್ಥ.ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದ ಪುರಾಣ್ ಆಗಿದೆ.ಹಿಂದೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪುರಾಣಗಳು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಪುರಾಣಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.ಏಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ, ತಾತರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕಥೆಗಳು,ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳು,ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಾರೆ.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಪ್ರಮುಖ ಪುರಾಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ, ಗರುಡ ಪುರಾಣ', ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ, ದಶಾವತಾರಗಳ ಪುರಾಣ,ಪದ್ಮ ಪುರಾಣ, ಲಿಂಗ ಪುರಾಣ,ಅಗ್ನಿ ಪುರಾಣ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರಾಣ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ.

೧. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸೃಷ್ಟಿ--ಸ್ವರ್ಗ
೨. ಪ್ರತಿ ಸಾಗರ------ನಂತರದ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಮರು ಸೃಷ್ಟಿ
೩. ವಂಶ----------ದೇವರು ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳ ಸಂತತಿ
೪. ಮನ್ವಂತರ-------ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಸೃಷ್ಟಿ
೫. ವಂಶಾವಳಿ-------ರಾಜವಂಶದ ಇತಿಹಾಸಗಳು

ಯಾವುದೇ ಪುರಾಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ದೇವತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ದುರ್ಗೆ ಇನ್ನಿತರರು. ಪುರಾಣಗಳು ತಮ್ಮ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ಪುರಾಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೧. **ತಾಣ ಪುರಾಣ**—ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳು (ಸ್ಥಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ಧ) ಅಂದರೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿರುವ ಕಥೆಗಳು, ದೇಶಿಯ ಭಾಷೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಇವೆ. (ಉಪ ಪುರಾಣ, ಮಹಾಪ್ಮರಾಣಗಳು)

೨. **ಕುಲ ಪುರಾಣಗಳು**—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತ ಜಾತಿ, ದಂತ ಕಥೆಗಳು ಮೂಲಪುರಾಣಗಳು ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಹಾನ್ ಪುರಾಣಗಳಿವೆ. ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣಗಳು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳು ಐದು ವಿಷಯಗಳ ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ,ದ್ವಿತೀಯ ಸೃಷ್ಟಿ,ಆವರ್ತಕ ಶೂನ್ಯೀಕರಣದ ನಂತರ ದೇವರುಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ವಂಶಾವಳಿ, ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಮನುಜರು,ಸೌರ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ ರಾಜವಂಶಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆ ಬಗ್ಗೆವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಮತ್ತು ಹದಿನ್ಯೆದುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ

ಆಚರಣೆಗಳು,ಸಂಪ್ರದಾಯ,ದ ೀವರುಗಳು, ರಾಜರುಗಳ ವಂಶಾವಳಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನ,

ದೇವರುಗಳ ಪೂಜೆ ಇತರೆ. ದೇವರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಇಣುಕುನೋಟ ಈ ದೇಶದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ ರಾಮಾಯಣ,ಮಹಭಾರತಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಮೈಕಟ್ಟುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.ಇದು ಮನೋರಂಜನೆಯ ಒಂದು ರೀತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪುರಾತತ್ವ ಶಾಸನಗಳ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ವೇದಗಳ ಕಾಲ (ಸುಮಾರು ೨೫೦೦ಃಅ–೬೦೦ಃಅಯಲ್ಲಿ)—ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರು ದೈಹಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯ ತರಬೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ರಥ ನಡೆಸುವುದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿತ್ತು.ಇದಲ್ಲದೆ (ಖಣಾಟಿ & ಅಚಿಣಾಛಿ) ಅಂದರೆ ಓಡುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಡಿಯುವುದು,ಮರೆ ಮಾಡುವ ಆಟ (ಊಚಿಜಜ & ಖಜಜಾ) ಪಗಡೆ(ಆಟಿಜ) ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಗಡೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿತ್ತು.ಅಲ್ಲದೆ ಇಂದಿನ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಕಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂದು ಋಗ್ವೇದ ಹಾಗೂ ವೈದಿಕ ಆರ್ಯರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಋಗ್ವೇದ, ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಥ ಸ್ಪರ್ಧೆ,ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆ,ಈಜು ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ರಾಮಾಯಣ: ಅಯೋಧ್ಯ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧ ಮತ್ತು ಲಂಕಾ ಈ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳಗಳು ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ರಥ ಓಡಿಸುವುದು, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಬೇಟೆ ಇವುಗಳು ರಾಜಮನೆತನದವರ ರಾಜಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಟಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದವು. ಪಗಡೆ ಅಟವನ್ನು ಜೂಜಾಟವೆಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.ಚದುರಂಗ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಚೆಂಡಾಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವು ಮೊದಲು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ವಾನರ ರಾಜನಾದ ವಾಲಿ ಮತ್ತು ಲಂಕಾದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ರಾವಣರ ಮಧ್ಯ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಸ್ತಿಪಟುಗಳು ಗರಡಿಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯೆಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾಡಿದ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. (ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹಾರುವುದು)

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಸೀತೆಯ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಜನಕರಾಜನು ಯಾರೂ ಎತ್ತಲಾರದಂತಹ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ತಂದಿರಿಸಿದಾಗ ರಾಮನು ತನ್ನ ಗುರು ವಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಅದರ ಹೆದೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದಾಗ ಆ ಧನುಸ್ಸಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಮುರಿದುಹೋಯಿತು. ಎಂದರೆ ಅವನ ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಜೊತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಸೀತೆಯನ್ನುವರಿಸಿದನು ಎಂಬ ಕಥೆ ಇದೆ.

ಮಹಾಭಾರತ: ಕುಸ್ತಿ ಚೆಂಡಾಟ,ಕಸರತ್ತುಗಳು,ಮರೆಯಾಗುವ ಆಟ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಇವು ಪ್ರಮುಖ ಆಟಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಚೆಂಡಾಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಲ್ಲಿದಾಂಡ ಅಥವಾ ಇತಿ–ದಂಡ ಸಹ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಇಂದಿನ ಕ್ರಿಕೆಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಭೀಮನು ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಕೌರವರು ಈ ಅಟವನ್ನು ಆಡುವ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖವು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯುಧಿಷ್ಟಿರನು ಪಗಡೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಇವನು ಶಕುನಿಯ ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ಪಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಡೀರಾಜ್ಯ, ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೂಂಡನು ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೂಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಲಕ್ರೀಡೆ ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿತ್ತು. ಭೀಮನು ದೊಡ್ಡ ಈಜುಗಾರನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ಸಹ ಈಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದನು. ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಕುಸ್ತಿ, ಚಕ್ರ ಎಸೆತ, ಕತ್ತಿದಾಳಿ,ಲಾಠಿ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಚದುರಂಗ ಅಥವ ಚೆಸ್ ಈ ಆಟ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಇತ್ತು. ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲವಾದ ಸುಮಾರು ೮೦೦ ಃ.ಅ ಯಿಯಿಂದ ೧೧೦೦ ಃ ಅ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದವಾದ ಚತುರಂಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪರ್ಷಿಯಾದಿಂದ ಅದೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು.ಇದನ್ನು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಚತುರ–ಅಂಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಚತುರ ಅಂಗಗಳಾದ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಒಂಟೆ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಳು ಅಥವಾ ಸೈನಿಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು.ಇದನ್ನು ಶತರಂಜ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೃಷ್ಣನ ಆಯುಧವಾದ ಸುದರ್ಶನವನ್ನು ಚಕ್ರಸೆತದ ಚಕ್ರ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತಿದ್ದರು.ಭೀಮನು ಕುಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾರ ಎತ್ತುವಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ,ಅರ್ಜುನನು ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಭೀಮ ಮತ್ತು ಜರಾಸಂಧರ ನಡುವೆ ಕುಸ್ತಿ ಪಬ್ರಲವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭೀಮನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿ ಬಲರಾಮನು ಅವನ ಜೊತೆ ಇದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣನು ಸಹ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಕಂಸನನ್ನು ವಧೆ ಮಡಿದ ಗೆದ್ದ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಇವರುಗಳಲ್ಲದೆ ದುರ್ಯೋಧನ, ಕರ್ಣರು ಸಹ ಪ್ರಬಲ ಕುಸ್ತಿ ಪಟುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭೀಮನು ಬಕಾಸುರನ ಮೇಲೆ ಕುಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಸಂಹರಿಸಿದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೀಡೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೀಮ, ಹನುಮಂತ, ಜಾಂಬುವಂತ ಮತ್ತು ಜರಾಸಂಧರು ಪ್ರಮುಖರು.ಇದು ಉಗ್ರವಾದ, ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಒತ್ತಡ ಹೇರುವ, ಸಂದು ಮುರಿಯುವ ಆಟವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಆಟವಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಯುದ್ಧ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕ್ಷಣಗಳವರೆಗೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಆಟವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಪುರುಷರಾದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ, ಜಾಂಬುವಂತ, ಜರಾಸಂಧ ಮತ್ತು ಭೀಮ, ಕುಸ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿದ್ದವು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹನುಮಂತಿ——–ಕುಸ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಜಾಂಬುವಂತಿ–––ಬಂಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ (ತಪ್ಪಿಸಿಕೂಳ್ಳದ ಹಾಗೆ)

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಜರಾಸಂಧಿ––––ಸಂದು ಅಥವಾ ಮೂಳೆ ಮುರಿಯುವ

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಭೀಮಸೇನಿ––––ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ

ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು.ಅಂದರೆಎದುರಾಳಿಯನ್ನು ಮಣಿಸುವ ಸೋಲಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿತ್ತು.
ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟಿದೆ. ಬಿಲ್ಲು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರು ದ್ರೋಣರು ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಕೌರವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣರ ಪಟ್ಟದ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಮೀರಿಸುವವರಿರಲಿಲ್ಲ.ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಇಡುವ ಹಾಗೂ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.ಒಮ್ಮೆ ದ್ರೋಣರು ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಕೌರವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವರ ಬೇಟೆನಾಯಿಗೆ ಬಾಣ ತಗುಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅರ್ಜುನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಂತಹ ನಿಷ್ಣಾತ ಬಿಲ್ಲುಗಾರರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಾರ ಯಾರು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿತು. ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಮಣ್ಣಿನ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಶರವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಓರ್ವ ಯುವಕ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಆತನೇ **ಏಕಲವ್ಯ**.
ಭಿಲ್ಲರ ವಂಶದವನಾದ ಏಕಲವ್ಯನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ದ್ರೋಣರು ಗುರುತಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.ಆದರೆ ಏಕಲವ್ಯನು ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನಾದನು. ದ್ರೋಣರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗಿದನು. ಆಗ ಅವರು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಅವನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ದ್ರೋಣರು ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ್ನು ಅದ್ವಿತೀಯ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸುಳ್ಳಾಗಬಾರದೆಂಬ ಸಂಕಟದಿಂದ ಅವನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದು. ಆದರೆ ಏಕಲವ್ಯನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ಅವರ ಪದತಲಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು.
ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಗುರುಭಕ್ತಿಗೆ ಉತ್ತಮ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿದೆ

ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಇಲ್ಲಿ ಚದುರಂಗ, ಪಗಡೆ, ಈಜು ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೋರಂಜನಾ ಕ್ರೀಡೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಚದುರಂಗವು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಸ್ವೀಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ರಥಸ್ಪರ್ಧೆ,ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗುಂಡು ಎಸೆತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತೆ.
ಜಾತಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಗಿದೆ.

ಯೋಗ–ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿನ ಹಿಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಜುರ್ವೇದದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. **ಭಗವದ್ಗಿತೆಯನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸ್ಪಟ್ಟಿದೆ**.
ಭಾರತದ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರೀಡೆ ಯೋಗ. ಇದು ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ,ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದ ಕ್ರೀಡೆ.ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ **"ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರತಿ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ಗತ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಧರ್ಮಗಳ ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದಿತು.

"ಯೋಗ ಪರಿಪೂರ್ಣ,ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಮತೋಲನ ಪಡೆಯುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚೀನಿ ಪ್ರವಾಸಿಗ ಹ್ಯೂಯನ್ ತ್ಸಾಂಗನು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ನಲಂದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಚಿದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ಯೋಗ ಜ್ಞಾನ ನೀಡುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ವಿಜ್ಞಾನ, ಜೀವನಕಲೆ, ಮಾನವನ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿ ಎಂದೆನಿಸಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ–ಪುರಾಣಕಾಲ ವೇದಕಾಲಗಳಿಂದಲೂ ದೇವತೆಗಳೂ ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಈ ಕ್ರೀಡೆಗಳೇ ಮುಂದೆ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಂಡು ಮೈದಾನದ ಅಳತೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಬಂದು ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಪುನರ್ಜೀವನ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಒಲಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂಅನೇಕ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಾದ ಈಜಿಪ್ಟ್, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸದ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತಿಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು—References

1. ಕ್ರೀಡೆ ಮನೋಲ್ಲಾಸ,ಜ್ಞಾನಗಂಗೋತ್ರಿ,ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ.
2. www.Indianmirror.com
3. Wikipedia
4. Martial arts of India by R.Venkatachalan(1999)
5. Vedawikidot.com
6. www.britanica.com